Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) GARBARSKA 7—2.

Nr. Wilno, dnia 22 sierpnia 1935 r. 1345.-

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	Dział.	Str.
1. "Musu Vilnius" o roli wychodźtwa litewskiego w akcji wyzwolenia Wilna.-	I.	1.
Kronika.		
2. Kolejna konferencja ministrów 3-ch państw bałtyckich.-	"	"
3. Brak Litwinów pruskich na kongresie Litwinów zagr.-	"	"
4. Sprawa uroczystości cmentarnych Żydów na pograniczu polsko-litewskim.-	"	"
5. Wyjazd min.Seji do Rygi.-	"	"
6. Nowy attaché wojskowy Niemiec w Litwie.-	"	"
7. Dalsze wycieczki uczestników kongresu Litwinów.-	"	"
III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.		
8. "Liet.Aidas" o bezpieczeństwie Państwa.-	III.	2.
Kronika.		
9. Stan organizacyjny ZWW.-	"	"
10. Amortyzacja Pożyczki Wolności.-	"	"
11. Powrót min.Szylingasa.-	"	"
IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.		
Kronika.		
12. Z życia "Sparty" w Poniewieżu.-	IV.	"
VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.		
Kronika.		
13. Nominacje w Gubernaturze Kraju Kłajpedzkiego.-	VII.	"
14. Propozycja dla Schreibera.-	"	"

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"M u s ų V i l n i u s" o r o l i w y c h o d ź t w a l i t e w s k i e g o w a k c j i w y z w o l e n i a W i l n a. "Musų Vilnius" Nr.16 z 15.VIII.1935 r. zamieszcza obszerny artykuł p.M.Bagdonasa, zatytułowany "Wychodźtwo i Wilno".

W pierwszej części artykułu p.Bagdonas daje obszerny rys historyczny rozwoju wychodźtwa litewskiego, stwierdzając m.in.,iż nieograniczone wychodźtwo z Litwy okazało się dla Państwa i Narodu Litewskiego zgubne w skutkach.

W drugiej części artykułu autor wskazuje na potrzebę uświadomienia narodowego wśród wychodźtwa.Największem zadaniem wychodźtwa litewskiego jest - zdaniem p.Bagdonasa - wyzwolenie Wilna. W sprawie wyzwolenia Wilna serca wszystkich Litwinów,zamieszkałych zarówno w kraju, jak i za morzami, winne bić w jeden takt. Mogłoby się zdawać, iż cóż mogą dopomóc w wyzwoleniu Wilna zamieszkali w Australji lub też Japonji. Trzeba jednak pamiętać, iż każdy Litwin, broniący sprawy wileńskiej gdziekolwiek na świecie przyczynia się w ten sposób do wielkiego dzieła. Wychodźtwo litewskie nie ma trudności w porozumiewaniu się z krajem wileńskim, gdyż nie oddziela go od starej stolicy litewskiej barjera bagnetów okupacyjnych. Wychodźtwo może organizować kongresy także w okupowanem Wilnie, a to w tym celu, aby lepiej poznać ten drogi kraj. Jeśli półtora miljona Litwinów, zamieszkujących zagranicą będzie się troszczyło sprawami swej ojczyzny, to stworzy to wielkie poparcie dla Litwinów w Litwie oraz w kraju okupowanym. Z Litwinami wileńskimi wychodźtwo litewskie powinno nawiązać jak najbliższe stosunki.

"Jeśli wszyscy będziemy silni - kończy p.Bagdonas - jeśli wspólnemi siłami będziemy pracowali nad dobrem Narodu i Państwa, możemy jeszcze naprawić wiele błędów historycznych i zwrócić przyszłe losy kraju na pomyślne tory. Wychodźtwo nie może odłączać się od ojczyzny. Winno kroczyć z nią ramię przy ramieniu, razem walczyć i razem cierpieć. Bo tylko z tym warunkiem Litwa urzeczywistni ideały narodowe, spośród których najbardziej szczytnym i bliskim jest wyzwolenie Wilna".- /A-8/8/

K r o n i k a.

K o l e j n a k o n f e r e n c j a m i n i s t r ó w 3 - c h p a ń s t w b a ł t y c k i c h .Prasa kowieńska /z 20.VIII.35/: Bałtycka konferencja ministrów spraw zagranicznych państw bałtyckich ma się odbyć w grudniu 1935 r. w Rydze. Natomiast konferencja gospodarcza państw bałtyckich odbędzie się w październiku r.b. w Kownie. W związku z konferencją gospodarczą we wrześniu mają przybyć do Kowna eksperci w celu opracowania programu konferencji./K/-

B r a k L i t w i n ó w p r u s k i c h n a k o n g r e s i e L i t w i n ó w z a g r ."Naujas Tilžes Keleivis" /z VIII.1935/: Delegacja Litwinów z Prus Wschodnich na światowy kongres Litwinów z zagranicy w Kownie nie mogła przybyć dlatego, iż od pół roku wszyscy aktywniejsi Litwini w Prusach pozbawieni są prawa przekraczania granicy litewskiej. /D-9/

S p r a w a u r o c z y s t o ś c i c m e n t a r n y c h Ż y d ó w n a p o g r a n i c z u p o l s k o - l i t e w s k i e m. Prasa kowieńska /z 20.VIII.1935/: W dn.8 sierpnia r.b. na cmentarzu żydowskim w Łyngmianach odbyło się zebranie Żydów z Litwy i Polski. Tegoroczne zebranie było bardzo nieliczne, gdyż w r.b.władze litewskie za prawo widzenia się z krewnymi pobierały 36 lt, zaś polskie - 6 zł. od osoby.- /A-8/4/

W y j a z d m i n .S e j i d o R y g i ."Liet.Aidas" Nr.189 /VIII.1935/:Poseł łotewski w Litwie p.L.Seja udał się do Rygi w sprawach służbowych. /A-8/14/.-

N o w y a t t a c h é w o j s k o w y N i e m i e c w L i t w i e ."Liet.Aidas" Nr.189 /VIII.1935/:Attaché wojskowy Niemiec w Litwie płk.Hartmann, zam. stale w Moskwie, został przeniesiony na inne stanowisko. Płk.Hartmann złożył wizyty pożegnalne prezydentowi Smetonie oraz min.Lozoraitisowi. Na miejsce płk.Hartmanna wyznaczony został generał-major Köstrig. /A-8/14/-

D a l s z e w y c i e c z k i u c z e s t n i k ó w k o n g r e s u L i t w i n ó w ."L.Aidas" Nr.189 /VIII.1935/:Uczestnicy kongresu światowego Litwinów powrócili z Kłajpedy do Kowna, aby się udać w inne okolice Litwy. Uczestnicy kongresu opuszczą Litwę dopiero we wrześniu. /D-9/-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t u v o s A i d a s" o b e z p i e c z e ń s t w i e P a ń s t w a ."Liet.Aidas" Nr.189 z 20.VIII.1935 r. zamieszcza obszerny artykuł wstępny p.t."Dobro Państwa najwyższem prawem" poświęcony zagadnieniu bezpieczeństwa Państwa.

Stwierdzając na wstępie, iż zasada "Salus republicae suprema lex" jest do dziś dnia aktualną, pismo wskazuje na potrzebę pracy nad odpornością materjalną i moralną narodu. Mały naród, pragnąc zagwarantować swe bezpieczeństwo, winien ustawicznie czuwać.

Ostatniemi czasy w Litwie daje się zauważyć działalność pewnych czynników, dążących do osłabienia odporności kraju. Są ludzie, którzy pragną zakwestjonować pewne posunięcia władz, mające na celu wzmocnienie bezpieczeństwa. Nie potrzeba chyba dowodzić,iż zabiegi, mające na celu utrwalenie bezpieczeństwa, są przy obecnej sytuacji w Europie Wschodniej niezbędne. Litwa zarówno ze względu na swe położenie geopolityczne, jak też i niedwuznaczne pogróżki pod jej adresem posiada poważne względy, skłaniające ją do wzmożenia ochrony. Jeśli więc ktokolwiek świadomie pomniejsza odporność Państwa, w takim razie zasługuje, aby zastosować doń zasady kodeksu karnego.

Dziś Państwo od wszystkich swych obywateli wymaga karności, rygoru i poświęcenia wspólnym sprawom. Kto zaś występuje przeciwko temu, dla tego nie ma miejsca nietylko w instytucjach państwowych, lecz także i w Litwie. /C-10/-

K r o n i k a .

S t a n o r g a n i z a c y j n y Z . W . W ."Liet.Aidas" Nr.189 /VIII.1935/:W okresie letnim r.b. Zw.Wyzw.Wilna zorganizował 7 nowych oddziałów. Obecnie ZWW posiada ogółem 550 oddziałów lokalnych. /A-8/6/-

A m o r t y z a c j a P o ż y c z k i W o l n o ś c i .Prasa kowieńska /z 20.VIII.1935/:Skarb Państwa zamortyzował dotąd 6,5 milj. litów Pożyczki Wolności. /B-6/1/-

P o w r ó t m i n .S z y l i n g a s a ."L.Žinios" Nr.188 /VIII. 1935/:Minister Sprawiedliwości p.E.Szylingas powrócił z urlopu i wznowił urzędowanie. Wiceminister Sprawiedliwości p.Drevinskas udał się na miesięczny urlop wypoczynkowy.- /C-12/-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

Z ż y c i a "S p a r t y" w P o n i e w i e ż u ."Dzień Polski" Nr.141 /VIII.1935/:W początku sierpnia r.b.w sali gimnazjum polskiego w Poniewieżu odbyła się zabawa polska z przedstawieniem, zorganizowana przez zespół dramatyczny "Sparty" /Polski Klub Sportowy/. Głównym organizatorem imprezy był p.A.Tołłoczko.- /D-2/14/

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

N o m i n a c j e w G u b e r n a t u r z e K r a j u K ł a j p e d z k i e g o .Prasa kowieńska /z 20.VIII.1935/:Dotychczasowy referent Gubernatury Kraju Kłajpedzkiego dr.Gerutis został przeniesiony na stanowisko radcy Gubernatury do spraw prasowych. Na stanowisko radcy Gubernatury do spraw oświatowych został wyznaczony b.nauczyciel seminarjum nauczycielskiego p.M.Szlaża.

Referentem Gubernatury do spraw wyznaniowych został dotychczasowy kapelan 6 pułku pastor Dagis.- /E-2/-

P r o p o z y c j a d l a S c h r e i b e r a .Prasa kowieńska /z 20.VIII.1935/:Byłemu prezesowi Dyrektorjatu kłajpedzkiego dr. Schreiberowi zaproponowano objęcie wysokiego stanowiska w Prusach Wschodnich. Prawdopodobnie jednak dr.Schreiber nie będzie mógł przyjąć oferty, a to ze względu na sprawę sądową w Litwie. /E-2/-